

V ogledalu

Uporaba papirja v službi narodne prosvete se ne vrši povsod na enak način. V Sovjetski Uniji, kjer vlada občutno pomanjkanje papirja, stojé, kakor je zadnjič poročal Ilja Ehrenburg, ljudje po cele ure v dolgih vrstah pred knjigarnami, ker bi nadvse radi čitali in nikakor ne morejo dobiti dovolj knjig. Ruske knjige še dolgo ne bodo kakor so bibliofilske luksuzne izdaje v založbah zapadnih držav, vendar so tudi v tem oziru od dne do dne boljše in od dne do dne rastejo njihove naklade — »In v Leipzigu? (Nemčija). Tu pa stoje ljudje po cele ure v dolgih vrstah, ne da bi si mogli kupiti knjigo, temveč da bi mogli z lastnimi očmi uživati veličastni prizor, kako drugi knjige sežigajo.« (Po »Prager Presse«.)

Nemško-ruska trgovska bilanca prvič pasivna. S poslabšanjem političnih odnošajev so se tudi trgovski odnosi med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo poslabšali. Nemški izvoz v Rusijo se je v preteklem polletju znižal na 36 milijonov mark, napram 174 milijonom v istem času prejšnjega leta in 357 milijonom v letu 1932. Uvoz iz Rusije v Nemčijo je naveden nekoliko manj, in sicer na 80 milijonov napram 83 milijonom v minulem letu in 148 milijonom v letu 1932. Aktivna v prid Nemčiji v iznosu 209 milijonov v letu 1932 se je umaknila letos pasivi od 44 milijonov. Istočasno se pa Rusija trudi, da čimprej plača Nemčiji dolgeve za uvoz iz prejšnjih let. Tako je v letošnjem prvem polletju poslala Nemčiji v odplačilo za 157 milijonov zlata in dragih kovin napram 137 milijonom v prejšnjem letu in 102 milijonom v letu 1932.

Nemški obsojenci smejo sami izvajati samomore. Osebe, ki bodo v Nemčiji obsojene na smrt, bodisi zaradi političnega delikta ali kriminalnega zločina dobe v ječi kupico s stropom in revolver. S tem se jim nudi prilika, da se usmrte sami. — Jako usmiljena justica!

Konfesionalna pokopališča so v Nemčiji prepovedana. Na vsakem pokopališču se morejo pokopavati tudi pripadniki vseh drugih ver. Tako se bodo morale tudi na katoliških pokopališčih shranjevati žare s pepelom trupel, vpepeljenih v krematorijih.

Mednarodni strokovni kongres kovinarjev je zboroval dne 26. avgusta t. l. v Londonu. Na kongresu so bili zastopani tudi kovinarji Jugoslavije po enem delegatu.

Newyorku grozi kritična zima. V samem mesecu juliju se je vzdrževalo v Newyorku nad en milijon revežev na javne stroške. Vsak sedmi newyorčan se preživlja iz javnih sredstev. V samem juliju je mesto izdalo na javnih podporah 16 milijonov dolarjev. Pri tem pa brezposelnost še vedno narašča.

Jesenice

Sela občinskega odbora. Za dne 30. avgusta zvečer je bila sklicana in se je vršila izredna 11. seja občinskega odbora s tajnim dnevnim redom, pri katerem je občinski odbor moral po nalogu banske uprave sklepati o odobritvi kreditov za namere tega dnevnega reda. Pri glasovanju je bilo oddanih 18 glasov za, 3 proti, 7 se jih je pa vzdržalo glasovanja, nakar je predsedujoči proglasil predlog za sprejet, tako da bo občinska uprava uporabila lahko znesek Din 15.000 za namere tega dnevnega reda in sklepala o morebitni potrebi novih kreditov za istotako tajne namere. Seja se je končala hitro. Driš.

Štore

Lepa prireditev »Svobode«. Naša mlada podružnica Svobode je priredila v nedeljo lepo uspel zabaven večer, katerega so se udeležili gostje iz Celja, Ljubljane, Zabukovce in Liboj. Vsak kraj je bil zastopan s svojim, pevskim odsekom, tako da so pesmi donele vse vprek. Bil je lep dan, da si je ob odhodu vsak želel »na skorajšnje svidenje!«.

„Cankarjeva družba“

bo izdala letos sledeče knjige (za Din 20.—):

1. *Koledar* s članki o fašizmu, revolucionarnem letu 1848 in prispevki naših in tujih socialnih pesnikov in pisateljev. Koledar bo bogato ilustriran.

2. *Pavel Nizovoj, Pod severnim nebom*. To je prav lep roman ruskega pisatelja, ki nam opisuje življenje v najsevernejših pokrajinah.

3. *M. Beer, Zgodovina socializma in socialnih bojev*, I. del: stari vek in

4. *M. Beer*, isto. II. del: srednji vek. To je najboljšo delo, ki nam prikazuje zgodovino s stališča dialektičnega materializma.

Kdor doplača še Din 5.—, dobi še 200 strani obsegajoči roman *Ivana Moleka »Sesuti strop«*, ki nam slika življenje v dobi strašne krize.

Pišite dopisnico C. d. v Ljubljani in se naročite pravočasno na knjige, ki izidejo 1. okt. 1934.

Ljubljana

Velesojmska prireditve

Letošnja jesenska kulturna in gospodarska prireditve Ljubljanskega velesoja je bila slovesno otvorjena v soboto 1. t. m. ob 10. uri dopoldne v navzočnosti kraljevega odposlanca. Velesojem je otvoril minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Fran Novak. Nšetito pridnih rok nam je pričaralo na letošnje »Ljubljana v jeseni« mimo odlično zasedenega industrijskega, trgovskega in obrtnega oddelka dosejati nedoseženo število prvovrstnih kulturnih, gospodarskih in specialnih razstav. Kulturne razstave so štiri: Glasbena, umetnostna »Slovenska pokrajina«, higijska »Mati in dete« in izseljenska. V okvirju gospodarskega dela pa imamo: ribarsko, »Živalca«, koze in ovce, arhitekonsko, hranilniško, obrtniško, mednarodno razstavo psov in razstavo »Weekend«. Človek ne ve, kateri od teh

razstav bi dal prednost, ker je vsaka izmed naštetih prireditev tako po organizaciji kot po načinu izlozbe na odlični višini. Na praznik, dne 8. sept., nam bodo pokazali svojo umetnost harmonikarji. Velesojmska uprava je oskrbela posetnikom s pestrim sporedom velikomestnega varieteta dvakrat dnevno na veseličnem prostoru obilno brezplačno zabavo. Razstava plemenskih koz in ovac bo od 3. do 10. septembra, 8. septembra pa tekmovalje jugoslovanskih harmonikarjev za jugoslovansko prvenstvo 1934-35. Letošnja »Ljubljana v jeseni« je izredno mična in privlačna. Obiskovalci imajo 50% popust na železnici, če kupijo rumeno železniško izkaznico, ki jih izdajajo postajne blagajne po Din 5.—. Postajališča teh izkaznic ne vodijo in jih je treba kupiti na prvi prihodnji postaji.

Maribor

Sestanek vseh zaupnikov

V nedeljo, dne 9. septembra ob 9. uri dopoldne se bo vršil v dvorani Delavske zbornice, II. nadstropje, sestanek obratnih in organizacijskih

zaupnikov, kakor tudi vseh funkcionarjev delavskih kulturnih društev. Dnevni red je zelo važen! Udeležba je za vse strogo obvezna!

Izplačevanje železničarskih razlik

15% bodo zopet izplačali za »razlike«

Odločen boj naših železničarjev za izplačilo razlik, za katere so vložili številne tožbe, je imel velik uspeh. Kakor vidimo iz poročil, je izplačal samo v Mariboru pravni zastopnik železničarjem že

pol milijona Din

vpokojenim in odpuščenim železničarjem in njih vdovam. Sedaj se je železniška uprava odločila, da bo izplačala daljnjih 15 odst. razlike vsem upravičencem, vpokojenim in aktivnim železničarjem. Izplačilo se mora izvršiti do 10. t. m. Seveda pa železničarjem tega delnega plačila 15 odst. ni treba sprejeti, ampak lahko vztrajajo na polnem izplačilu, ker zakon izrecno določa, da lahko upnik odklanja samo delno plačilo dol-

ga. Ravnotako imajo seveda železničarji pravico zahtevati od razlike 5 odst. obresti za tri leta in da se jim izplača cela razlika brez odteglaja za bolniški fond, ali pa za poštino, ker so razlike zapadle v plačilo že leta 1924.

Zopet 200.000 Din za »razlike« železničarjev. Poročali smo nedavno, da je direkcija drž. železnice izplačala zastopniku mariborskih vpokojenih železničarjev odvetniku dr. Reismanu 350.000 Din za »razlike« mezd, ki so jih imeli železničarji prejeti še iz leta 1923-24. Včeraj pa mu je nakazala direkcija daljnih 210.000 Din za druge vpokojence in vdove. Sedaj je izplačala železniška uprava že tudi za obresti teh razlik za 3 leta nazaj.

Razumevanje za delavski sport.

Delavski sportnik nam poroča: V nedeljo sem imel priliko stopiti v stik s sodrugi sportniki iz Varaždina, s katerimi se je pripeljalo tudi okoli 50 drugih sodrugov in sodružic. Med temi so bili vsi funkcionarji varaždinskih strokovnih in kulturnih organizacij in kompletan odbor delavske zadrudne karne. Delavski sport uživa v Varaždinu podporo vse delavske javnosti in ima vse predpogoje za nadaljni uspešni razvoj. Po pravici povedano, da sem nekoliko zavidal varaždinske sodruge sportnike radi njihovega položaja. Kako drugače bi bilo, ako bi tudi naš delavski sport v Mariboru nalezl na takšno razumevanje pri ostalih delavskih organizacijah.

SK Železničar (rez.) : SK Sloboda (Varaždin) 2 : 1 (2). V nedeljo, dne 2. septembra je gostoval v Mariboru v prijateljski tekmi proti rezervi SK Železničarja varaždinski delavski sportni klub SK Sloboda. Varaždinski sportniki so nam pokazali lepo igro, vredno delavskega sportnega kluba. Tekmo so sicer izgubili z razliko enega gola, kar pa na stvari ni bistveno. Izredno pošteno moštvo ima najlepše izgleda za bodočnost.

Podružnica Del. kult. zveze »Svoboda« javlja, da se v nedeljo nameravani izlet v Slov. Bistrico vsled slabega vremena ni vršil, pač pa se bo vršil v nedeljo, dne 9. septembra t. l. Odhod z avtobusom ob 1. uri popoldne izpred Delavske zbornice. Voznina tja in nazaj Din 20.—. Člani kakor tudi prijatelji so vabljeni. Prijave se sprejemajo v društvenem lokalu, Sodna ul. 9/II.

Prednaznanilo!

Prednaznanilo!

30. septembra 1934

I. DELAVSKI KULTURNI DAN V MARIBORU

(Na igrišču DSK »Svobode« pri Magdalenskem parku)

18 društev — 400 sodelujočih

Vstopnine ni

Celje

54,86% Celjanov bolniško zavarovanih. Po najnovejši statistiki Suzora (Izveštaj za l. 1933) je pri našem bolniškem zavarovanju vpisanih v mestu Celju (OUZD, Trgovsko p. d. in Merkur) 2549 moških, 1622 žensk, skupno torej 4171 oseb, kar znaša skoraj 55 odstotkov mestnega prebivalstva. Celje je po tej statistiki najbolj industrializirano avtonomno mesto v državi, saj ima Maribor 33 1/2%, Ljubljana 32,26%, Zagreb 27,67% in Beograd le 20,67% socialno zavarovanega mest. prebivalstva. V Celju pa niso vsi delavci iz Cinkarne, seveda tudi ne železničarji in državni nameščenci, kar bi sliko o sestavi mestnega prebivalstva še temeljito predrugačilo, tako da bi lahko rekli, da je sestavljeno celjsko prebivalstvo najmanj iz 80 odstotkov delavcev in nameščen-

Sportni dan SK Olimpa. Skrajno slabo vreme je čisto prekrizalo račune prirediteljev. Namesto dopoldne so se vršile lahkoatletske tekme popoldan. Pri nogometnih in lahkoatletskih tekmah so sodelovali klubi iz Celja, Štor in SK Rapid iz Maribora. Glavno tekmo SK Rapid, Maribor : SK Olimpa, je odločil SK Rapid v svojo korist z rezultatom 1 : 4.

Pevski odsek Svobode Celje je začel v torek, 4. t. m. z rednimi vajami. Pridite vsi k nam, ki imate veselje do petja, da naša pesem še krepkeje zaori.

Odpuščanje delavskega zaupnika v podjetju Apnenik d. d. in njegov zopetni sprejem. Dne 27. avgusta je podjetje Apnenik d. d. brez povoda odpustilo zaupnika L. J., ki je bil izvoljen na listi svobodnih strokovnih organizacij. Odpuščen zaupnik se je obrnil na glavnega zaupnika, ki je nacist, radi intervencije. Pa je bilo čisto nepotrebno, ker molčeča intervencija navadno nima uspeha. — Po posredovanju svobodne strokovne organizacije in Delavske zbornice se je nato dne 3. septembra vršila pri celjskem okrajnem načelstvu razprava v tej zadevi, ki je odločila v korist odpuščenega zaupnika. Zaupnik pride zopet nazaj v delo in čas, katerega je prebil izven podjetja mu bo moralo podjetje plačati. Tisti gg. nacionalisti, ki so na nekem zborovanju grmeli, da je treba zmetati marksiste na cesto, so sedaj za eno blamažo bogatejši. Zaenkrat še nismo v tretjem carstvu, ki služi gotovim gospodom kot vzor.

Kranj

Delavsko pevsko društvo »Solidarnost« iz Kamnika je na turneji po Gorenjskem dne 2. septembra obiskalo tudi Kranj. Zgodaj zjutraj, ko je mesto v dežju izgledalo, kakor izumrlo, sta se pripeljala dva avtobusa, spredaj okrašena z vencem in rdečo zastavico z napisom »Solidarnost«. Izstopili so delavci-pevci veselih obrazov. Njihov obisk je veljal nam kranjskim delavcem. V restavraciji »Semen« so nas pozdravili in razveselili z delavsko pesmijo Po kratkem postanku pa so morali nadaljevati pot, da se snidejo s sodrugi v Lescah in končno na Jesenicah, kjer so priredili zvečer pevski koncert. V imenu kranjskega delavstva, katero radi dežja ni bilo polnoštevilno zastopano, je pozdravil pevce s. Vehovec, ki se je obenem tudi zahvalil za njihov obisk. Opaziti je bilo, da so se tudi sodružice, katere so potovale s kamniškimi sodrugi, dobro počutili med nami. Kranjski delavci kličemo: na skorajšnje svidenje in Družnost!

Vsemu delavstvu sporočamo, da se bo naša naša kult. zveza »Svoboda« in Splošna delavska strokovna zveza dne 15. septembra preselili iz društvenih prostorov pri »Novi Pošti« v novi društveni lokal v restavraciji »Semen«.

Pot mimo pokopališča do kokriškega mostu naj mestna občina za kolesarje zopet odpre. Ze dalj časa skoro vsi kolesarji neovirano vozijo po tej poti. Samo zjutraj, ko se vozi delavstvo na delo in zvečer domov je pot zastražena, čez dan pa nikdar. Ali je pot prepovedana samo za delavstvo? Ker je pot za pasante in za kolesarje dosti široka in ker je glavna cesta od kokriškega mostu do mesta v zelo slabem stanju, je želja kolesarjev, da se pot mimo pokopališča odpre, upravičena. Tudi v Ljubljani imajo pota, ki so bolj prometna, kakor n. pr. ob Tyrševi cesti, Dolenjski cesti, Celovski cesti, pa je po njih dovoljeno kolesariti. Upamo, da bo mestna občina toliko uvidela, da bo ugodila želji zlasti kolesarjev-delavcev. Ako pa ne, potem pa zahtevamo, da se pot strogo zapre, da se ne lovi trdo prigaranih dinarjev samo od delavstva, dočim se ostali vozijo neovirano. — Delavci-kolesarji.

Ali si že dobil novega naročnika za „Delavsko politiko“, smatraj to za svojo dolžnost!

Trbovlje

Rudarski otroci pri sodrugih v Rušah in Mariboru. Dne 31. avgusta so se vrnili rudarski otroci z dvamesečnega bivanja pri sodrugih v Rušah in Mariboru. Kakor že lanskotako leto, tako so tudi letos sprejeli naši sodrugi večje število revnih rudarskih otrok čez šolske počitnice v celotno oskrbo. Otroci so se vrnili zdravi, veseli in krepkejši v črne revirje. Do solz ginjine pripovedujejo s kakšno ljubeznijo so jih sprejeli in oskrbovali sodrugi, ki se sami morajo boriti za kruh in zaslužek. **Iz-koriščani rudarji se tem potom najiskrenejše sodružno zahvaljujejo svojim nepoznanim sodrugom in sodružicam za vse kar so storili za revne rudarske otroke v materijelnem, kakor tudi v vzgojnem oziru.** Pri strahotni borbi za obstanek, ki jo bijejo rudarji že leta, je zavest, da živijo nepoznani sodrugi, ki čutijo z nami, kakor balzam na rane in velika moralna opora vsem trpečim rudarjem. Posebno se zahvaljujemo tudi podružnici Splošne Delavske Zveze v Rušah, ki je s svojo požrtvovalnostjo preskrbela izredno povoljne prostore za rudarske otroke v Rušah. Delavska solidarnost se tudi tukaj izraža v medsebojni pomoči. Zato Vam v ponovno zahvalo kliče-mo: Družnost! Zveza Rudarjev Jugoslavije, podružnica Trbovlje.

Hrastnik

Izlet na Mrzlico. Vsem sodrugom in sodružicam že danes javljamo, da bo priredil »Počitniški dom« (Trbovlje-Hrastnik) v nedeljo, dne 16. septembra **družinski izlet** na Mrzlico, ki bo zadnji v tej sezoni. Na tem izletu bo sodelovala »Rudniška godba« iz Hrastnika, dalje pevka zbora Svobode I. in II. Za jed in pijačo bo preskrbljeno. Udeležimo se izleta vsi, kar nas leze in gre!

Ptuj

Kako se ji je izplačal obisk predavanj. Ko je lansko leto prirejela naša »Svoboda« predavanja o Delovnem pravu, je predavatelj ponovno opozarjal številne udeležence, da pomenijo takšna predavanja za nje prav za prav gotov denar, ker nikdar ne vedo, kdaj bodo sami potrebovali pomoč iz socialne zakonodaje. Te dni se je ta opozoritev imenitno izkazala kot resnična. Predavanja je obiskovala tudi neka kuharica, ki je bila več let v službi pri nekem trgovcu, a nikdar ni dobivala dopusta, ki ji gre po zakonu. Posebno pa tudi ni dobila plačila za dopust, kot ga morajo dobiti gospodinjske uslužbenke po dveh letih. Ko je bila sedaj odpuščena, je kuharica stopila k zastopniku in trgovca opominjala na plačilo za neizrabljeni dopust v zadnjih treh letih, kar je zneslo Din 600.—. Ker je trgovec uvidel, da to predpisuje zakon, je kuharici takoj po opominu plačal znesek Din 600.— in seveda tudi stroške. Ta kuharica torej ni zastorj hodila k predavanjem. Drugi pa na tem vidijo, kako važna so za delojemalce predavanja in delavski časopisi.

Književnost

»Radnička nadnica« je naslov 115 strani (oktav-formata) obsegajoče knjige centralnega tajnika svobodnih strokovnih organizacij, s. Bogdana Krekića, ki je izšla te dni v založbi Centralnega tajništva delavskih zbornic v Ljubljani. Knjiga je namenjena razmotrivanju v prilog donosenja zakona o minimalnih mezdah in je neobhodno potrebna vsem, ki se hočejo poglobljeje seznaniti s tem za naše delavstvo in naše prilike izredno važnim vprašanjem. Priporočamo jo v študij zlasti delavskim zaupnikom in sploh vsem funkcionarjem delavskega gibanja. Upamo, da bodo v njej zbrani podatki zadostovali, da se prepričajo o nujnosti rešitve vprašanja minimalnih mezd tudi vsi merodajni faktorji.

Novele Ade Negri so izšle v Blaznikovi tiskarni v Ljubljani. Ime Ada Negri je znano starejšim sodrugom, saj so se prevodi njenih pesmi pred vojno stalno pojavljali v delavskih revijah, takrat ko je veljala še za odlično italijansko socialistično pesnico

Delavec in esperanto

Čeprav je smisel enotnega svetovnega jezika odločilne važnosti morda najbolj za delavski razred, ni opaziti pri nas med delavstvom tistega zanimanja in tistega odziva, kot bi ga bilo pričakovati. Zgled za to nam je najbolj blizu — Ljubljana. Obstajajo že delavski esperantski krožki, ki so pa omejeni le na lokalno področje — po deželi. V nekaterih vidimo celo razveseljen pojav — razmaha. Kot rečeno je pa to gibanje bolj ali manj lokalno in ne posega v celokupno življenje duševnega delovanja delavskega razreda. Zakaj? Po eni strani dnevna fizična izčrpanost omejuje duševno delo in izobrazbo delovnega razreda, ki mu preostaja časa zato le v večernih urah. Po drugi razne okoliščine, s posebnim ozirom na današnji čas, pa tudi ne nudijo ravno odprtih rok za razmah delavskega kulturnega udejstvovanja.

Esperantskega gibanja so se poslužili v zadnjem času zlasti meščani in malomeščani, ki ga pa hočejo varno zapeljati pod streho svojih — delavskemu razredu docela nasprotnih — interesov. Esperanto hočejo ob-leči v nacionalizem. Delavec, že po svoji življenski funkciji navezan na domovino in državo, se je — po pravici — dvignil iz omejenih (teritorialno) nacionalnih stališč posameznih narodov preko meja svoje domovine. Ni vezan na zemljo kakor kmet, tudi njegovo gledanje je široko sproščeno; povsod je njegova domovina — kjer dobi delo. Ovira za medsebojno občevarje med posamezniki različnih delavskih narodnih

skupin, pa je bila odstranjena. — Pojavil se je nov svetovni jezik.

Esperanto je ustvaril most med globokimi narodnostnimi prepadi, utrdil je duhovno povezanost skupnih delavskih interesov — vsega proletarijata.

Ustvaril je velikansko moč, ki je na razpolago vsem, ki le imajo interes in voljo. Delavci, pokažite, da se nasprotnikom ni posrečilo uničiti v vas duševno aktivnost, dokažite, da se denarnim mogotcem ni posrečilo ubiti v vas zanimanja za vaše življenske interese! Zlasti za nas delavce malih narodov je važno znanje tega najlažjega jezika, ker naša originalna delavska literatura sicer sploh ne more priti do iz-raza.

Prva naša naloga je miselnostna utr-ditev našega svetovnega nazora, kateri je v veliko pomoč znanje esperanta za vsakega izmed nas. S tem pokaže vsak, da se za-veda svojega položaja in postane ideološko delaven. Druga stopnja, že končna faza pa zahteva druge pogoje in druga sredstva.

Za zdaj pa: čim večji razmah med delavstvom bo dosegel Esperanto, tem bližji bomo svojemu cilju, ki ga bomo gotovo do-segli. Gre le za čas. In važen pripomoček za skrajšanje tega časa, za zavednost in enotnost vaših interesov, to je, interesov delavskega razreda je vprav — Esperanto.

Zato je dolžnost vsakega izmed nas, da se uči — Esperanta! —g— —i—

Iz pekovske stroke v Avstriji

Kaj je vzbojevala svobodna strokovna organizacija pekovskim pomočnikom v dobi demokracije

Delegacija pekov je po naročilu trgovske in obrtne zbornice šla študirat avstrijske pekovske razmere. Iz poročila teh delegatov priobčujemo tukaj nekaj podatkov.

Peki imajo v Avstriji osemurni delavnik. Z delom prično ob 4. uri zjutraj. Čas od 20. do 4. ure zjutraj se računa kot nočni čas in mora počivati vse delo, razen predpriprav. Mladolletni se sploh ne smejo zaposlo-vati (do 18. leta) pred 4. uro. Iz-jeme so le redko dovoljene. Nedelj-ski počitek je izveden.

Kruh je nekoliko dražji kakor pri nas. Polbeli se prodaja po okroglo Din 5.70 kg. Malo in luksuzno pecivo, ki ga gre mnogo, je izvzeto iz določenih cen.

Delavske plače so razmeroma boljše kakor pri nas in so pridobitev bivših svobodnih strokovnih organi-zacij. Pomočniki imajo

plače po kategorijah,

ročnih in strojnih obratih. V ročnem obratu do treh pomočnikov ima mešalec tedensko 667.92 Din v I. kategoriji, v II. kategoriji 629 Din. V ročnih obratih s štirimi ali več po-

močniki se gibljejo plače od 762.52 do 632.96 Din. V strojnih obratih od 684.72 Din do 632.96 Din. Pomožni delavci imajo po 408.48 Din teden-ske plače. Nadure se plačujejo s 25 odst., nočne ure s 50 odst. doklado, ki se smejo vršiti le z oblastvenim dovoljenjem in največ 60 dni v letu. Te plače veljajo za določeni kvan-tum dela; če pa delavec opravi več dela, dobi za to delo posebno od-škodnino. Navedene plače so mini-malne po pogodbi.

Pomočniškega izpita pekom ni treba delati. Kdor pa hoče postati samostojen, mora napraviti pomoč-niški in mojstrski izpit ter imeti najmanj tri leta pomočniške prakse. Vajenci prejema plačo. Učna doba je tri leta; v dvojnih obratih (peka-rija in slaščičarija), če se hoče iz-učiti obeh strok, štiri leta. **Mojster mora izučenega pomočnika obdržati v službi vsaj še tri mesece.**

Posebno strogo je izvedena v pe-kovski stroki zdravstvena kontrola.

Te določbe veljajo predvsem za Dunaj, po provinci so nekoliko slabše, vendar še znatno boljše kakor pri nas.

Delavski pravni svetovalec

Železničarske »razlike«. — Kako je z rube žem proti — državi?

Vprašanje: 1. V našem kraju očitajo že-lezničarjem, zakaj tožijo »državo« za raz-liko mezde iz leta 1923-24. Ali je očitek upravičen?

2. Nadalje pravijo, da tožba itak nič ne pomaga, če potem direkcija vkljub temu ne bo hotela izplačati. Ali lahko tudi mi rubimo za »razliko«?

Odgovor: 1. Očitki železničarjem, da so se odločili k tožbi za svojo »razliko«, me-zde, ki jim jo dolguje železniška uprava že iz leta 1923-24, torej nad 11 let, so popolnoma neupravičeni. Po zakonu zapade vsaka me-zda najpozneje koncem tedna ali vsaj mese-ca. Sklicujete se torej edino na naše zaka-ne, če zahtevate tako zastarelo mezdo. To-ži se pa itak Državni zaklad v roke držav-nega pravobranilstva, ne pa »država«. Dr-žavni zaklad pa je dan na dan tožen radi gospodarskih diferenc od mnogo premož-nejših državljanov, kot so revni železnič-arji, ki žive iz roke v usta, pa jim radi tega nihče ne očita, da tožijo državo. Po ustavi in vsej naši zakonodaji se sme vsa-kdo boriti pred sodiščem za svoje pravice, zlasti za svoje premoženje, torej tudi za svojo mezdo, pa najsi bo proti komurkoli.

in borilko za pravice zatiranih in posebej še žen. V pričujoči knjigi je zbral Gradnik 13 njenih novel, katerih vsaka nam odkriva posebno žensko dušo in posebno žensko usodo. Ada Negri je v Jugoslaviji poleg naše Zofke Kvedrove dobro znana, naši ženski listi jo radi ponatiskujejo. Beograjska socialistična knjigarna je že leta 1910 izdala zvezek njenih socialnih pesmi. Priču-jočo zbirko njenih novel toplo priporočamo.

2. Rubež za iztoženo »razliko«. Če je enkrat terjatev proti Državnemu zakladu iz-tožena, se lahko po dosedanji zakonodaji vodi izvršba proti državnemu premoženju po istem izvršilnem redu, ki velja za vse ostale terjatve. Le po novem zakonu o dr-žavnem pravobranilstvu z dne 15. jul. 1934, ki bo dobil veljavo 19. oktobra t. l., bo mo-goče po 19. okt. voditi izvršbo proti Držav-nemu zakladu šele po dveh mesecih od pra-vomočne sodbe. Poprej bo moral upnik pro-siti Državno pravobranilstvo s pravomoč-no sodno odločbo za izplačilo. Če v dveh mesecih od podane prošnje ne bo dobil ob-vestila, da je izdan nalog za izplačilo, ali če v 14 dneh od obvestila, da je nalog za iz-plačilo izdan, ne bo dobil denarja, bo lahko zahteval pri sodišču izvršbo.

Očitke radi tožb za »razlike« naj torej železničarji odločno zavračajo. Nedavno smo čitali, da je tožil nek graščak potom od-ličnega slovenskega rodoljuba iz Ljubljane našo državo pri sodišču v inozemstvu, v Haagu, radi agrarne reforme, pa se radi te-ga nihče ni zgražal, da je dotičnik tožil našo državo celo pred tujim sodiščem.

Dela Maksima Gorkega so na podlagi odredbe z dne 4. februarja 1933 v Nemčiji prepovedana.

Nabirajte člane

za Cankarjevo dru-žbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

Dve zborovanji obrtnikov v Ljubljani

Ločene ali skupne obrtne zbornice? Rešitev obrtništva je v velikih pro-dukcijskih organizacijah in v sodelo-vanju z delavstvom

V smislu določb obrtnega zakona snujejo podjetniki svoje zbornice. Med take ustanove spada tudi trgov-ska in obrtna zbornica za obrt in in-dustrijo. Obrtniki imajo glede zbor-nic različna mnenja. V Beogradu Zagrebu in del obrtnikov pri nas za-hteva posebne obrtniške zbornice, drugi obrtniki so pa za skupne zbor-nice s trgovci in industrijo. Zaradi tega sta bili v nedeljo v Ljubljani dve obrtniški zborovanji, eno v dvo-rani Metropola, eno v dvorani Unio-na. V Unionu je bilo zborovanje Dru-štva jugoslovanskih obrtnikov (za lo-čene zbornice) v Metropolu pa zbo-rovnanju delegatov, ki ga je sklicala Zveza obrtnih društev. V Metropolu je vodil zborovanje g. Rebek, v Unio-nu g. Pičman.

Ne glede na težnje obrtništva raz-cepljenost ni prav vabljen pojav, ker so težkoče obrtništva splošne. Resni-ca je sicer, da obrtništvo in, recimo, industrija nimata povsem enakih in-teresov. Obrtništvo pa mora svoje interese ščititi samo in na celi črti. Tudi lahko sklepamo iz resolucij, ki so v bistvu enake, da obrtništvo gle-da premalo daleč v bodočnost, da mu zopet ne očitamo, da je v boljših časih zamudilo priliko, se organizi-rati v

v velike produkcijske organizacije,

ki so jih zlasti naši sodrugi leta in leta priporočali in zagovarjali. Vsa zaščita je le prelaganje bremen samo z rame na ramo.

Obrtništvo bi se moralo na ce-li črti pridružiti delavstvu

ter z njim zasledovati bodoče social-ne probleme.

Na zborovanjih so govorili o davčnih bremenih in zaščiti obrti. O teh težavah obrtništva smo itak že govorili. Zahtevali so tudi revizijo obrtnega zakona v smislu delodajal-skih predlogov.

Še dve posebnosti moramo ome-niti, o katerih so govorili v unionski dvorani. Rekli so, da naj se osnuje enotna obrtniška organizacija ter da naj se uvede **zavarovanje obrtnikov za onemoglost in starost**. To bi bili dve ideji, ki sta pomembni, toda pri-znati moramo, da se obrtništvo pre-malo briga za take stvari.

Oboji obrtniki so se izrekli proti delavnicam po kaznilnicah in zavodih in proti monopolnemu poslovanju ve-like industrije, kar je obsebi umljivo.

Glede skupnih ali ločenih zbornic je pa zavzelo vsako zborovanje svo-je stališče.

Sport

Zaključek V. balkanskih sportnih iger. V nedeljo, dne 2. septembra so v Zagrebu zaključile V. balkanske sportne igre. Grško moštvo je od-neslo naslov prvaka balkanskih iger, Jugoslavija pa si je priborila drugo mesto.

Za početek šole:

Nahrbtniki od Din 12 — naprej
Peresnice „ 3— „
Usnjene mape „ 40— „
Šolske tablice in ostale šolske potrebščine po nizkih cenah.
Šolske jopice od Din 24—napr.
Otroške nogavice „ 3-50 „

Vse pletnine po precej znižanih cenah pri

Ekspozitna hiša Luna
Maribor
Aleksandrova c. 19

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.